

зображення теми за допомогою засобів образної виразності, властивим різним видам діяльності на одному занятті. При такому поєднанні відбувалося формування у дітей узагальнених способів дій, створювалися умови для пошукових ситуацій.

Дослідницько-пошукова робота показала, що інтеграційний взаємозв'язок різних видів образотворчої діяльності не тільки збагачує її зміст, але й сприяє самостійному оволодінню дітьми способами зображення. Результати дослідницько-експериментальної роботи свідчать про те, що заняття різного типу можуть включатися в загальну систему навчально-виховної роботи. Їх планування допомагає вихователю здійснювати навчання як в окремих видах художньої діяльності, так і за умови їх інтеграційного взаємозв'язку. Модель педагогічної роботи з дітьми, що включає різні види образотворчої діяльності, побудована згідно визначених етапів, у певній послідовності, сприяла забезпеченню художньо-естетичного розвитку дітей.

Список використаних джерел:

1. Котляр В. П. Основи художнього виховання дітей / В. П. Котляр. – Донецьк: Видавництво «Ноулідж», 2010. – 223 с.
2. Кузьменко В. Індивідуальні освітні програми як засіб урахування відмінностей «нестандартної» дитини / В. Кузьменко // Дошкільне виховання. – 2008. – № 6. – С. 6–9.
3. Поліщук О. В. Педагогічний супровід підготовки студентів до керівництва образотворчою діяльністю дошкільників / О. В. Поліщук. – Умань: СПД Жовтий, 2008. – 148 с.

Ольга Пилипчук

Науковий керівник: к. п. н., доц. Поліщук О. В.

ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ КАТАННЯ НА КОВЗАНАХ

Катання на ковзанах – складний вид руху, що складається із різноманітних структурних елементів: положення тулуба, відштовхування ноги, правильного положення ковзанів при ковзанні, утримання рівноваги. Складність рухів на ковзанах обумовлюється взаємозв'язком та загальним ритмом рухового акту при ковзанні по кризі на обмеженій площі опору.

Катання на ковзанах – циклічний вид рухів. Цикл полягає у чергуванні відштовхування від криги, то одним, то іншим ковзаном, короткочасним ковзанням на обох ковзанах та наступним вільним ковзанням на одному із них.

У ході підготовчого етапу ми намагалися розв'язати такі завдання: викликати в дітей інтерес та бажання кататися на ковзанах; забезпечити загальну фізичну підготовку; формувати відчуття рівноваги; формувати початкові уявлення про техніку катання на ковзанах; формувати навички

швидкого самообслуговування, необхідні для підготовки до занять та по його завершенню; навчити способів самостраховки під час падіння; дотримуватися правил безпеки життєдіяльності під час катання на ковзанах.

Протягом цього етапу ми знайомили дітей із незвичним для них видом руху по кризі, що вимагав збереження рівноваги, великих фізичних затрат. Із цією метою ми проводили з дітьми різноманітні вправи: підготовчі, підвідні та спеціальні.

Підготовчі вправи ми використовували з метою розвитку у дітей відчуття рівноваги, зміцнення відповідних груп м'язів, а також з метою підготовки всього організму до катання на ковзанах. До них входили нахили, повороти, присідання, вправи у рівновазі та різноманітні стрибки.

Підвідні вправи ми спрямовували на ознайомлення дітей з елементами техніки катання на ковзанах. До них ми включали такі вправи: «Ковзаняр», «Неваляйка» (нахили ступень вліво-вправо), «Перекачування» (перенесення центра ваги тулуба на одну, а потім на іншу ногу) та інші, які імітували ковзання на ковзанах на місці та з просуванням вперед.

Спеціальні вправи ми проводили з дітьми на сніговій утрамбованій ділянці. У зв'язку з цим ми добирали такі вправи, які сприяли формуванню початкових навичок катання на ковзанах по прямій, повороти та гальмування.

Уміння і навички, яких діти набували під час виконання вправ, закріплювалися у ході рухливих ігор. Їх ми проводили протягом всього підготовчого етапу. Найдоцільнішими при цьому виявилися ігри з бігом, стрибками, рівновагою: «Проковзни у ворота», «Хто далі?», «Не торкнися», «Пружинки на льоду», «Крок-велетень і крок-малютко», «Змійка», «Наввипередки», «Поїзд», «Естафета парами», «Квач» та ін.

У ході підготовчого етапу доцільними виявилися такі форми роботи, як бесіда з дітьми із демонстрацією спеціально дібраних малюнків. Це викликало у малят жвавий інтерес. Під час розгляду малюнків ми звертали увагу дітей на одяг конькобіжців, на правильну стійку, на ті вправи, які були зображені на малюнках. Разом з тим ми ознайомлювали дітей із різними типами ковзанів, вчили взувати черевики з ковзанами, правильно зашнуровувати їх та ходити по дерев'яному покритті (одягнувши на лезо ковзанів чохли), утримуючи рівновагу.

Після цього на знятті з фізичної культури проводили 2–3 підготовчих вправи (без ковзанів), такі, як «Ковзаняр», стрибки з поворотами, ходьба по вузькій рейці гімнастичної лави та ін. Ці вправи ми повторювали і під час ранкової гімнастики.

Уявлення про позу ковзаняра ми закріплювали під час повторних бесід із розгляданням різного наочного матеріалу. Звертаючи увагу на позу ковзаняра, ми запитували дітей: чому саме так, а не інакше необхідно утримувати тулуб під час катання на ковзанах? Цінним було те, коли діти самостійно робили висновок про важливість саме такої пози з метою збереження стійкості.

Папку із малюнками та фотографіями, книги з ілюстраціями ми розміщували на весь осінньо-зимовий період у куточку книги, щоб діти

мали можливість самостійно їх розглядати, удосконалюючи зорові уявлення про техніку катання на ковзанах.

На перших зняттях перед виходом на прогулянку ми часто показували і пояснювали дітям техніку шнурівки. Постійний контроль давав можливість у подальшій роботі дещо скоротити час на підготовку до заняття. Із цією метою ми інколи ставили перед дітьми пісочні годинники (5- і 10-хвилинний) та давали завдання з елементами змагання: «Хто краще і швидше одягне і зашнурує черевики з ковзанами?».

Таким чином, проведена нами підготовча робота з дітьми дала можливість перейти до основного етапу навчання.

Список використаних джерел:

1. Ленська Т. Рухова активність на свіжому повітрі / Т.Ленська // Дошкільне виховання. – 2009. – № 11. – С. 12–15.
2. Пустынникова Л. Н. Коньки в детском саду / Л.Н.Пустынникова. – М.: Просвещение, 1988. – 80 с.
3. Фролов В. Г. Физкультурные занятия, игры и упражнения на прогулке / В.Г.Фролов, Г.П.Юрко. – М. : Просвещение, 1986. – 158 с.

Kamila Pytowska, Paweł Grzybek

KSZTAŁCENIE CZŁOWIEKA WEDŁUG PESTALOZZIEGO. REFLEKSJE NA MARGINESIE KSIĄŻKI ARTHURA BRUHLMEIER'A

U progu XXI wieku nikt nie kwestionuje roli, jaką w rozwoju mają różnorodne oddziaływania pedagogiczne. Teoretycy i praktycy prześcigają się w proponowaniu najbardziej odpowiednich celów wychowania oraz skutecznych metod i technik wychowawczych. Szkoła jest tą instytucją, która stara się zapewnić swym wychowankom optymalny rozwój. Arthur Bruhlmeier w książce *Kształcenie człowieka. 27 kamyczków jednej mozaiki*¹ przedstawia podstawowe idee i myśli szwajcarskiego pedagoga Henryka Pestalozziego oraz wskazuje współczesnemu nauczycielowi możliwości ich zastosowania w praktyce. Kształcenie ludzi w duchu Pestalozziego to ideał, który swym podejściem obejmuje całego człowieka i stanowi wyjście do działań pedagogicznych, które są zorientowane nie na przyszłą użyteczność wychowanka lecz na jego człowieczeństwo. Warto przyrzeć się tym «27 kamyczkom» i zastanowić nad dominującymi współcześnie oddziaływaniami pedagogicznymi, które ukierunkowane są na adaptację, a tłumią autonomię jednostki i nie wspierają samorealizacji.

Nim przyjrzymy się książce Arthura Bruhlmeier'a kilka słów o Janie Henryku Pestalozzi'm. Urodził się w 1746 roku w Zurichu w wykształconej rodzinie. Wcześniej osieroconym Janem Henrykiem opiekowała się służąca Barbara Schmid, która wywarła na chłopca ogromny wpływ kształtując jego

¹ A. Bruhlmeier, *Kształcenie człowieka. 27 kamyczków jednej mozaiki*, przekł. z jęz. niem. Magdalena Wojdak-Piątkowska, IMPULS, Kraków 2011.